

IPA 2017-2018

De kogel is door de kerk. Er is een interprofessioneel akkoord (IPA) voor 2017-2018. Het akkoord heeft betrekking op de loonnorm, de welvaartsvastheid, de verlenging en aanpassing van de tijdelijke afspraken en tot slot een agenda voor verder overleg. De Algemene Raad van het ACV keurde het akkoord goed met een ruime meerderheid van 88%. De andere vakbonden en werkgeversorganisaties keurde het IPA ook goed. De regering belooft het akkoord integraal over te nemen.

Een korte toelichting:

Luik 1: 1,1% loonruimte

De leden van de Groep van 10 spraken een loonnorm van 1,1% af. Dat is gelijk aan de maximale marge die de Centrale raad voor het bedrijfsleven (CRB) vastlegde. Noteer 1,1%, dat is 1,73 miljard ruimte voor loonsverhogingen, bovenop 3,2% verwachte indexering.

De sectoren kunnen in alle vrijheid de besteding bepalen.

Luik 2: de welvaartsvastheid

Het ACV heeft heel specifiek ingezet op het optrekken van de uitkeringen die onder het leefloon zitten en/of van de uitkeringen die het verst van de Europese armoedenorm liggen (vandaag 1083 euro/maand voor een alleenstaande). Dit levert volgend ontwerp van akkoord op.

RVA-uitkeringen (82,8 miljoen)

Verhoging van alle minima en forfaits op 1.9.2017, zowel voor volledig als tijdelijk werklozen als voor SWT:

- gezinshoofden: +3,5%;
- koppels van samenwonende uitkeringsgerechtigden ("bevoorrecht samenwonenden") : +3,5%;
- alleenstaanden met inschakelingsuitkering: +24,26 euro/maand (= vanaf 21 jaar optrekking tot leefloon). Wordt dus:
 - o jonger dan 21 jaar: 538,26 euro/maand (= +4,7%);
 - o vanaf 21 jaar: 875,21 euro/maand (= +2,9%).
- alleenstaanden met werkloosheidsuitkering: +2%;
- samenwonenden: +1%;
- bijzondere uitkeringen (seniorvakantie, jeugdvakantie, opvanguitkering onthaalouders): +1,5%.

Verhoging berekeningsplafonds op 1.9.2017 (zowel voor nieuwe gevallen als voor wie al werkloos is):

- werkloosheidsuitkeringen zonder bedrijfstoeslag (incl. tijdelijk werklozen): +0,8%.
- SWT: +0,5%.

Verhoging RVA-uitkering bij onderbreking voor alleenstaande werknemers met zorg voor kinderen. In een eerste fase (voor 3 miljoen euro) wordt de uitkering voor thematisch verlof voor alleenstaanden met zorg voor kinderen (ouderschapsverlof, zorg voor zwaar ziek kind, palliatieve zorg voor een kind) bij volledige onderbreking opgetrokken met 38% en dit vanaf 1.4.2017. Voor halftijdse en 1/5-onderbreking wordt de helft, resp. 1/5 genomen van dat nieuwe bedrag. Voor die deeltijdse formules enkel tot de leeftijd van 50, gezien 50-plussers nu al verhoogde uitkeringen hebben.

Dit leidt tot volgende aanpassingen aan de maandbedragen.

	Basisbedrag	Alleenstaanden met zorg voor kinderen	
		nu	wordt
Voltijdse onderbreking	808,52	808,52	1107,48
Halftijdse onderbreking -50 j.	401,25	401,25	553,74
Halftijdse onderbreking +50 j.	680,62	680,62	680,62
1/5 onderbreking -50j.	136,12	183,06	221,50
1/5 onderbreking +50j.	272,25	272,25	272,25

Hiermee wordt het bedrag voor volledige onderbreking boven de Europese armoedenorm voor alleenstaanden getild. Bovendien wordt in één beweging een deel van de achterstelling van jongeren bij deeltijdse onderbreking weggewerkt. In een tweede fase (voor 1,6 miljoen euro) komt er vanaf 2018 – na evaluatie – een eventuele uitbreiding naar andere zorgsituaties en naar zorgkrediet in het kader van tijdskrediet.

Ziekte- en invaliditeitsuitkeringen (88,8 miljoen euro)

Verhoging minima vanaf 1.9.2017:

- regelmatige werknemers: +1,7% (= wettelijke koppeling aan minimumpensioen (zie verder).
- onregelmatige werknemers: +0,9% (= wettelijke koppeling aan leefloon, zie verder), bovenop de +2% die de regering in 2016 besliste, buiten welvaartsvastheid.

Forfait voor meest zorgbehoevenden (zgn. hulp van derden): +5% vanaf 1.4.2017 (= + 26,52 euro per maand).

Verdere verhoging vakantiegeld (= inhaalpremie) na 2 jaar arbeidsongeschiktheid:

- gezinshoofden: +110 euro (wordt 578,09 euro = + 23,5%): +55 euro in mei 2017 en 55 euro extra in mei 2018.
- anderen: + 52 euro (wordt 520,09 euro = + 11, 1%): +26 euro in mei 2017 en 26 euro extra in mei 2018.

Uitkeringen (andere dan minima) die in 2011 en 2012 zijn ingegaan (de zgn. recurrentie na 6 jaar): +2% op 1.9.2017, resp. 1.1.2018.

Berekeningsplafonds nieuwe gevallen (incl. moederschapsrust): +0,8% op 1.1.2018.

Noteer dat de minima ook genieten van de verhoging van het vakantiegeld (na 2 jaar). Voor een regelmatige werknemer met 2 jaar arbeidsongeschiktheid zonder hulp van derden betekent dat samen +2,3% voor een gezinshoofd en +2,1% voor een alleenstaande.

Arbeidsongevallen en beroepsziekten (7,6 miljoen euro)

Minima: +1,7% op 1.9.2017 (cf. ZIV regelmatige werknemers)

Berekeningsplafonds voor nieuwe gevallen +0,8% op 1.1.2018.

Uitkeringen (andere dan minima) die in 2011 en 2012 zijn ingegaan (de zgn. recurrentie na 6 jaar) +2% op 1.9.2017 resp. 1.1.2018.

Verdere stap in verlaging sociale bijdrage bij cumul met pensioen tot 3,55%.

Rechtzetting begrafenisvergoeding beroepsziekten vanaf 1.7.2017: berekening vergoeding volgens loon van jaar van overlijden i.p.v. jaar van aanvang beroepsziekte (= gemiddeld + 688 euro).

Pensioenen (210,6 miljoen euro)

Verhoging minima vanaf 1.9.2017:

- voor pensioenloopbaan -45 jaar: +1,7%;
- voor pensioenloopbaan vanaf 45 jaar: +1%, bovenop de 0,7% die de regering eerder besliste (= opnieuw gelijkschakeling voor volledige en onvolledige loopbaan);
- voor overlevingspensioen:
 - o eerste stap in het wegwerken van de achterstand op minimumpensioen: 15% minder achterstand: voor onvolledige loopbanen betekent dat verhoging met 1,94% i.p.v. 1,7%;
 - o wegwerken anomalie met evolutie inkomenswaarborg IGO.

Minimumjaarrecht per loopbaanjaar (= fictief loon dat als basis geldt voor berekening van het pensioen voor een aantal van de gelijkgestelde niet-gewerkte periodes): + 1,7% vanaf 1.1.2018. Wordt een forfait van 23.772 euro/jaar of 1981 euro/maand). Dat forfait wordt vanaf 2018 belangrijk(er) voor werklozen en SWT na 1 jaar werkloosheid, gezien de aangekondigde regeringsmaatregel.

Verhoging oudere uitkeringen (andere dan minima):

- uitkeringen die in 2012 en 2013 zijn ingegaan (de zgn. recurrentie na 5 jaar): +2% op 1.9.2017, resp. 1.1.2018;
- uitkeringen die in de jaren 1995 tot 2004 zijn ingegaan: +1% op 1.9.2017 (noteer: de uitkeringen die vóór 1995 waren ingegaan kregen in de vorige ronde +1%).

Vakantiegeld: +4,5% (+ 2,25% in mei 2017 en 2,25% extra in mei 2018) , t.t.z.:

- optrekking tot 924,90 euro voor gezinspensioen (= +39,83 euro).
- optrekking tot 739, 90 euro voor alleenstaande (= +31,86 euro).

Wegwerken vanaf 1.1.2018 van een anomalie voor werkloze die zelfstandige wordt en opnieuw in de werkloosheid terechtkomt. Die wordt voor het pensioen voortaan gelijkgesteld aan het forfait van 1981 euro per maand (cf. minimumrecht per loopbaanjaar, zie hoger), i.p.v. veel lagere forfait van het jaar 1967.

Berekeningsplafonds nieuwe gevallen: +1,7% op 1.1.2018.

Noteer ook: de laagste pensioenen genieten zowel van de verhoging van de minima, als van de verhoging van het vakantiegeld. Dat laatste meegeteld betekent dat het minimum omhoog gaat met 2,2% (incl. de 0,7% die al werd beslist door de regering, beperkt tot volledige loopbanen).

Sociale bijstand (56,1 miljoen)

Leefloon: +0,9% op 1.9.2017 (bovenop de 2% die de regering als zgn. sociale correctie op de tax shift in 2017 besliste buiten welvaartsvastheid).

Inkomensvervangende tegemoetkoming (IVT) voor personen met een handicap: +2,9% op 1.9.2017 (= gelijkschakeling met leefloon).

Inkomenswaarborg bejaarden (IGO): +0,9% op 1.9.2017.

Broekzak-vestzak

Zoals bij vorige rondes vragen we aan de regeringen nu opnieuw het nodige te doen om operaties 'broekzak-vestzak' te vermijden. Dus om te vermijden dat mensen andere sociale voordelen verliezen door de verhoging van de uitkeringen. Of dat bepaalde verbeteringen fiscaal volledig worden afgeroomd.

Luik 3: verlenging en aanpassing van de tijdelijke afspraken

Het ontwerp van IPA bevat de volgende afspraken.

2016		2017		2018	
		Rege- ring	G10	Rege- ring	G10

SWT verminderd arbeidsgeschikten bouw	58	60	58	60	59
SWT zware arbeidstijden	58	60	58	60	59
SWT 40 jaar loopbaan	58	60	58	60	59
SWT ernstige lichamelijke problemen	58	58	58	58	58
Nieuwe SWT bedrijven in moeilijkheden (IM)	55	57	56	58	56
Nieuwe SWT bedrijven in herstructurering (IH)	55	57	56	58	56
Lopende procedures SWT IM/IH	55	57	55	58	55
Landingsbaan bouw	55	57	55	58	55
Landingsbaan zware arbeidstijden	55	57	55	58	55
Landingsbaan 35 jaar loopbaan	55	57	55	58	55
Landingsbaan bedrijven IM/IH	55	57	55	58	55

- Dat houdt impliciet in dat de NAR de cao's voor SWT bouw, nachtarbeid, 40 jaar loopbaan en ernstige lichamelijke problemen zal verlengen bij goedkeuring van het IPA, samen met een reeks kader-cao's om de leeftijdsgrenzen naar beneden te brengen.
- Behalve voor het medisch SWT en voor bedrijven in moeilijkheden/in herstructurering moeten de sectoren bij cao nog wel intekenen op die kader-cao's voor SWT en landingsbanen om van de verlaagde leeftijdsgrenzen te kunnen genieten. Bovendien moet het bouwbedrijf ook nog een sector-cao sluiten voor de verlenging van het SWT voor bouwvakkers met verminderde arbeidsgeschiktheid.
- Aan de huidige loopbaaneisen wordt niet geraakt. Wel volgt er een advies in de NAR over de vereenvoudiging van de berekening van het beroepsverleden voor het SWT 58/59 jaar na 40 jaar beroepsverleden.
- Voor collectieve afdankingen die al werden aangekondigd vóór 1.1.2017 blijft het SWT op 55 jaar, ook als de cao pas in 2017 wordt neergelegd. Idem voor het SWT in bedrijven in moeilijkheden met begindatum van de periode van erkenning in 2016.

- In het verlengde hiervan vragen de sociale partners om ook de leeftijds- en loopbaangrenzen voor aangepaste beschikbaarheid aan te passen. Voor SWT nachtarbeid, bouw, zware beroepen en lange loopbanen blijft de leeftijdsgrens 60 in 2017 en wordt 61 in 2018. De loopbaaneis blijft 40 jaar in 2017 en wordt 42 in 2018. Noteer: het blijft of/of. Of aan leeftijdsgrens voldoen of aan loopbaaneis. Voor SWT voor bedrijven in moeilijkheden wordt het vanaf 2017 61 jaar of 39 jaar beroepsverleden.

In één beweging worden ook andere tijdelijke afspraken verlengd. Concreet gaat het dan om de 0,10% voor risicogroepen en de innovatiepremie. En een vraag aan de regio's om de sanctie voor de werkgevers voor niet-aanbieden van outplacement op 1.800 euro te houden.

Luik 4: agenda voor verder overleg

Het ontwerp-IPA bevat ook een aantal werkafspraken voor verder overleg over specifieke "maatschappelijke uitdagingen".

Tegen 31.3.2017 over:

- het mobiliteitsbudget;
- de jongerentewerking (cf. brief van Minister van Werk aan Groep van 10 over verminderde minimumlonen voor jongeren, met vraag eventueel alternatieven te onderzoeken);
- de opzegtermijnen en de proeftijd (cf. adviesvraag Minister van Werk aan NAR).

Tegen 30.6.2017 over:

- herstructureringen (cf. brief van Minister van Werk aan Groep van 10 inzake evaluatie wet-Renault, n.a.v. golf van collectieve afdankingen);
- balans werk-leven en werkbaar werk, inclusief nieuwe vormen van arbeidsorganisatie.

Op iets langere termijn over:

- problematiek van burn-out;
- vereenvoudiging van regelgeving en administratieve formaliteiten;
- digitalisering en deeleconomie (tegen 31.12.2017);
- harmonisering arbeiders en bedienden (tegen 31.12.2018);
- hervorming paritair landschap.